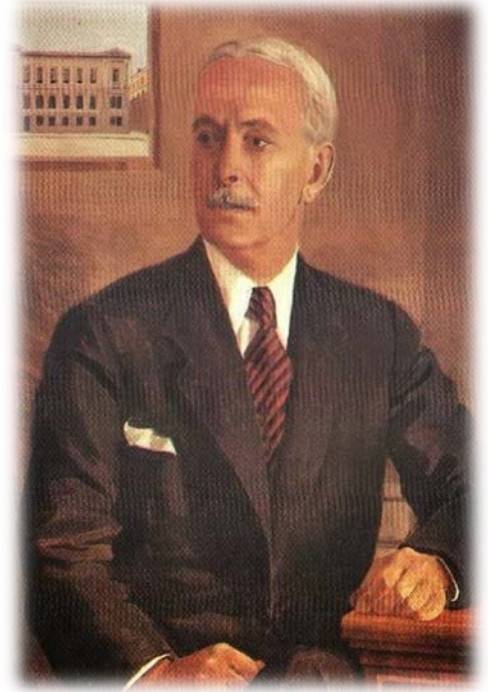

Αλέξανδρος Κορυζής, ο Πρωθυπουργός του Δεύτερου «Όχι»

Ποιος ήταν ο Αλέξανδρος Κορυζής;

Ο Αλέξανδρος Κορυζής γεννήθηκε στον Πόρο το 1885. Ήταν γιος του Γ. Κορυζή, που είχε διατελέσει βουλευτής Τροιζηνίας και δήμαρχος Πόρου, εγγονός του Σ. Κορυζή, επίσης βουλευτή Τροιζηνίας και δισέγγονος του αγωνιστή του 1821 Γ. Κορυζή. Διδάχτηκε τα εγκύκλια γράμματα στον Πόρο και την Αθήνα. Από το 1901 ως το 1905 φοίτησε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ είχε ήδη προσληφθεί (1903) στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας. Πήρε μέρος στους βαλκανικούς πολέμους, όπου και διακρίθηκε. Συνέχισε την σταδιοδρομία του στην Εθνική Τράπεζα και το 1919-1920 υπήρξε οικονομικός σύμβουλος του Υπατου Αρμοστή Σμύρνης Αριστείδη Στεργιάδη. Στην πρωτεύουσα της Ιωνίας ήταν αυτός που ίδρυσε και οργάνωσε το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας. Το 1925 συνέβαλε στη δημιουργία του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού (ΑΣΟ), του οποίου υπήρξε πρόεδρος στο ΔΣ του (1925 – 1928). Συνέβαλε επίσης στην ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και ήταν ο πρώτος πρόεδρος του ΔΣ της (1929). Το 1928 διορίστηκε υποδιοικητής της Εθνικής Τράπεζας, ενώ κατ' εντολή της κυβέρνησης υπέβαλε σχέδιο νόμου για τη σύσταση Ανώτατου Οικονομικού Συμβουλίου (1929). Διετέλεσε υπουργός οικονομικών στη βραχύβια κυβέρνηση Οθωναίου (7 – 10 Μαρτίου 1933) και υπουργός Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως (5 Αυγούστου 1936 – 12 Ιουλίου 1939) με πρωθυπουργό τον Ιωάννη Μεταξά. Μετά τον θάνατο του Ιωάννη Δροσόπουλου (9/8/1939) ανέλαβε τη θέση του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας. Μετά τον αιφνίδιο θάνατο του Ιωάννη Μεταξά τον Ιανουάριο του 1941, ο βασιλιάς Γεώργιος Β' του ανέθεσε την πρωθυπουργία της Ελλάδας. Δεν ήταν μέλος της κυβέρνησης, ήταν άνθρωπος ανεξάρτητος και ανεπηρέαστος, έντιμος και έχαιρε γενικής εκτίμησης. Αυτή ήταν οι βασικοί λόγοι που έκαναν τον βασιλιά να του αναθέσει την πρωθυπουργία σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη χρονική στιγμή.

Ο Αλέξανδρος Κορυζής πρωθυπουργός

Για να μη διαταραχθεί η υπάρχουσα κατάσταση ο Κορυζής εκτός από την πρωθυπουργία ανέλαβε και όλα τα υπουργεία του προκατόχου του (υπουργός Εξωτερικών, υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων και υπουργός Στρατιωτικών, Ναυτικών και Αεροπορίας), ενώ δεν αντικατέστησε κανέναν από τους υπουργούς της κυβέρνησης. Γενικά οι ξένοι είχαν θετική εντύπωση για τον Κορυζή, καθώς τον χαρακτήριζαν ευυπόληπτο και έμπειρο οικονομολόγο, δημόσιο άντρα και όχι πολιτικάντη και ευσυνείδητο, ισχυρό αυτοδημιούργητο άνδρα μεγάλης αξιοπρέπειας που περιφρονούσε τους κομματάρχες και τους ελιγμούς τους. Αντίθετα ο Βρετανός πρεσβευτής στην Αθήνα, Μάικλ Πάλερετ, θεωρούσε τον Κορυζή αδύναμο χαρακτήρα και άτομο χωρίς προσωπικότητα.

Το διάγγελμα του Κορυζή όταν ανέλαβε την πρωθυπουργία θεωρείται ιστορικό, καθώς αποδέχτηκε ένα Γολγοθά που οδηγούσε στην θυσία του με κάθε τρόπο. (ΦΕΚ Α28/1941)

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1941

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 28

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

Καθ' ἣν στιγμὴν σκληρὰ μοίρα ἐστέρησε τὸ Ἔθνος τῆς Μεγάλης Μορφῆς τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, τῇ ἐντολῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει βαρεῖαν κληρονομίαν, νὰ συνεχίσῃ τὸ μέγα του ἔργον. Οἱ ἱστορικοὶ δρόμοι τοὺς ὁποίους ἤνοιξεν ὁ Μεγάλος Ἀρχηγὸς εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους εὐρίσκονται ἀπὸ μακροῦ χαραγμένοι εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν μας, καὶ μάλιστα τώρα ὅποτε αἱ μαχόμεναι δυνάμεις τοῦ Ἔθνους μὲ τὰ ἡρωϊκὰ των κατορθώματα, διατρανώνουν κατέναντι τοῦ εἰσβολέως τὴν ἀμετάτρεπτον θέλησιν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ζωὴν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, ὅπως τὰς ὠνειρεύθη ὁ Μεγάλος μας Νεκρὸς.

Τὸ ἔργον τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ἐν τῷ συνόλῳ του εἶνε τόσο εὐρύ, μέγα καὶ πολυσύνθετον ὥστε μέσα εἰς τὴν ὀδύνην τῆς σημερινῆς στιγμῆς νὰ μὴ ἀπομένῃ οὔτε χρόνος, οὔτε δύναμις διὰ νὰ ἐξαρθῇ.

Δίδομεν μόνον πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ γενικώτερα πρὸς τὸ Ἔθνος ὀλόκληρον τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ μετὰ ἀνταπαρνήσεως ἀγωνιζομένου Ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ συνεχίσωμεν ἀποφασιστικῶς τὸ Ἐθνικὸν του πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ὡς κύριον περιεχόμενον ἔχει ἐν πρώτοις τὴν νίκην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ κατόπιν τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἐργαζομένων τάξεων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν παραγωγικὴν δύναμιν τοῦ Ἔθνους. Ὅχι μόνον αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας ἐν προκειμένῳ ἐφήρμοσεν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ἐν ὁμοφωνίᾳ μετὰ τῶν συνεργατῶν του, ἀλλὰ καὶ ἡ κοινωνικὴ δοῦσις, κατὰ τὸ παρελθόν, τοῦ προέδρου τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως ἐγγυῶνται περὶ τούτου.

Ἐνώπιον τοῦ ἐνδόξου νεκροῦ καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει τὴν συνέχισιν τοῦ μεγάλου ἔργου του, ἡ πρώτη μας σκέψις στρέ-

φεται πρὸς τὰς μαχομένας ἡμῶν δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι δοξάζουν τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς τὰ πεδία τῆς τιμῆς.

Μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Ἔθνος θὰ φέρῃ εἰς νικηφόρον τέρμα τὸν ἀναληφθέντα ἀγῶνα καὶ ἡ Ἑλλὰς θὰ συνεχίσῃ τὰ μεγάλα τῆς πεπωμένα, βαδίζομεν ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ μεθ' ἠθάρρους καὶ πίστεως πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1941.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
Ἀλέξανδρος Κορυζῆς

Τὰ Μέλη

Ἄγις Ταμπακόπουλος, Ἰ. Δουρέντης, Ἄνδρ. Ἀποστολίδης, Ἰ. Ἀρβανίτης, Ἄγγ. Οἰκονόμου, Γ. Κυριακός, Ἡ. Κριμπᾶς, Γ. Νικολαΐδης, Κ. Κοιζιάς, Κ. Μπουρμπούλης, Ν. Σπέντζας, Σ. Πολυζωγόπουλος, Ν. Παπαδήμας, Ἰπ. Παπαβασιλείου, Π. Οἰκονομάκος, Α. Δημητράτος, Χ. Ἀλιβιζάτος, Θ. Νικολοῦδης, Γ. Ζαφειρόπουλος, Κ. Μανιαδάκης, Α. Τζίφος, Μ. Κυριακόπουλος.

Στις 6 Ἀπριλίου 1941 στις 5 το πρωί, το κουδούνι τῆς οἰκίας τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἀλέξανδρου Κορυζῆ στους Ἀμπελοκήπους, χτυπούσε επίμονα. Ἡ σύζυγός του ἔτρεξε νὰ ανοίξῃ καὶ ἐκπληκτικὴ βλέπει μπροστά της τὸν πρεσβευτὴ τῆς χιτλερικής Γερμανίας πρίγκιπα Βίκτορα φον Ἐρμπαχ νὰ απαιτεῖ επίμονα νὰ τὸν οδηγήσῃ ἐνώπιον τοῦ πρωθυπουργοῦ, γιὰ νὰ του ανακοινώσῃ κάτι πολὺ σημαντικὸ που δὲν ἔπαιρνε ἀναβολή.

Τὸν Γερμανὸ διπλωμάτη συνόδευε ὁ στρατιωτικὸς ἀκόλουθος ἀντισυνταγματάρχης Φον Κλέμ Χόκενμπουργκ που μιλοῦσε ἀπταιστώσ τὰ Ἑλληνικά που ἔμαθε στὴ Σμύρνη ἀφοῦ μεγάλωσε ἀνάμεσα σὲ ἐλληνόπουλα. Ἡ σύζυγος τοῦ πρωθυπουργοῦ, χωρὶς ἄλλο τὸν οδήγησε στὸ σαλόνι ὅπου μῆκε καὶ ὁ Κορυζῆς.

Ὁ Γερμανὸς διπλωμάτης, ἀφοῦ ζήτησε συγγνώμη που ἀναστάτωσε τόσο πρωί τὴν οἰκογενειακὴ τῆς γαλήνη, εἶπε στὸν πρωθυπουργό: « Ἐχῶ τὴν ἐντολή νὰ ἐπιδώσω εἰς τὴν Ὑμετέραν Εξοχότητα ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως μου, με λύπη, τὸ παρὸν σημεῖωμα».

Ὁ Κορυζῆς, ὅπως ἀφηγήθηκε ἐκ τῶν υστέρων, ἔριξε μιὰ ματιὰ στὴ διακοίνωση χωρὶς νὰ διαβάσῃ ὅλο τὸ κείμενο τῆς, γιὰτὶ ἐγνώριζε ἐκ τῶν προτέρων τὸ περιεχόμενον τῆς. Ὁ Ἐρμπαχ του εἶπε ὅτι τὴν ἴδια ὥρα ἡ διακοίνωση δίδεται καὶ στὸ Ἑλληνα πρέσβη στὸ Βερολίνο «καὶ με τὴν διακοίνωσιν αὐτὴν σας γνωρίζομεν ὅτι τὰ γερμανικά στρατεύματα θὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος, σήμερον τὴν πρωίαν, κατόπιν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀφίξεως ἀγγλικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων».

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ Κορυζῆς σηκώθηκε ἀπὸ τὴν πολυθρόνα του καὶ με αὐτοπεποίθηση ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμή γιὰ νὰ πάρῃ τὴν μεγάλη ἀπόφαση βαδίζοντας στὸ δρόμο τοῦ προκατόχου τοῦ Ἰωάννη Μεταξά, εἶπε τὸ δικό του «ΟΧΙ». Καὶ οδηγώντας στὴν ἐξώπορτα τοῦ διαμερίσματος τὸν Ἐρμπαχ του εἶπε « διαβιβάσατε στὴν ὑμετέραν κυβέρνησιν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς υπεραμυνομένη τοῦ πατρίου ἐδάφους θὰ ἀντιτάξῃ ἀντίστασιν διὰ τῶν ὀπλῶν εἰς πάσαν ἀπόπειραν τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ὅπως εἰσβάλλουν εἰς αὐτό».

Αὐτοκτονία

Στις 18 Ἀπριλίου, δώδεκα ἡμέρες μετὰ τὴν ἐναρξὴ τῆς γερμανικῆς ἐισβολῆς, καὶ ἐνῶ μαίνονταν οἱ μάχες, ὁ Κορυζῆς συμμετεῖχε σὲ συνεδρίαση τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἀκολούθησε κατ' ἰδίαν συνομιλία με τὸν βασιλιά Γεώργιο. Τὸ τι εἰπώθηκε ἀκριβῶς σ' αὐτὴ τὴ συνομιλία δὲν ἐγένε ποτέ γνωστὸ, ἀν καὶ εἰκάζεται ὅτι οἱ δύο ἄνδρες μπορεῖ νὰ διαφώνησαν ὡς πρὸς τὴν συνέχιση τοῦ ἀγῶνα με ἐνδεχόμενη μετακίνηση τῆς ἐλληνικῆς κυβέρνησης στὴν Κρήτη ἢ στὴν ἀγγλοκρατούμενη Κύπρον. Πάντως, ὁ Κορυζῆς ἐξήλθε συντετριμμένος ἀπὸ τὴ συνάντησή του με τὸν βασιλιά, με κατεύθυνση τὴν οἰκία του στὴ λεωφόρον Βασιλίσσης Σοφίας.

